

Denk aan uw barmhartigheid Verlangen naar het goede leven (9)

Psalm 25:6

Op dinsdag 8 december begint het door paus Franciscus afgekondigde Heilig Jaar van Barmhartigheid. Drie citaten uit het pauselijke inspiratiedocument Misericordia Vultus: 'Jezus Christus is het gelaat van de barmhartigheid van de Vader.' 'Voor ons is het nodig voortdurend het mysterie van de barmhartigheid te overwegen. Het is een bron van vreugde, gemoedsrust en vrede.' 'Overal waar christenen zijn, moet ieder een oase van barmhartigheid kunnen vinden.'

Wat is barmhartigheid?

Het woord klinkt een beetje ouderwets. Toch voelen we aan hoe belangrijk het is: warmhartigheid! In de Bijbel is barmhartigheid één van de belangrijkste eigenschappen van God (Exodus 34:6). Er zijn veel synoniemen: liefde, genade, goedertierenheid, bewogenheid, medelijden, ontferming, goedheid, bewogenheid. Een eigentijds woord is: compassie. De God van de Bijbel is vóór alles de Barmhartige, van binnenuit bewogen met mensen. Het woord barmhartig heeft in het Hebreuws te maken met onze ingewanden, buik, baarmoeder (vgl. Lucas 1:78): de plaats van onze gevoelens, de plek waar we geraakt worden. Twee heel bekende gelijkenissen van Jezus hebben barmhartigheid als kern: de gelijkenis van de Barmhartige Vader (Lucas 15:20 - morele barmhartigheid) en de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan (Lucas 10:33 - sociale barmhartigheid). Als we Christus leren kennen als het gezicht van Gods barmhartigheid, wordt ook duidelijk dat hij meer is dan alleen de oplossing voor ons zondeprobleem.

Denk aan uw barmhartigheid

In Psalm 25 (Adventspsalmen) leren we om Gods hart te proeven. Bijzonder is dat appèl (in vers 6-7), tot drie keer toe: Denk! Herinner! Moet God herinnerd worden aan zijn barmhartigheid!? Bidden - Psalm 25 is een gebed - brengt misschien niet allereerst een verandering bij GóD maar bij óns teweeg! Het gaat hier om Gods liefdevolle barmhartigheid door de eeuwen heen: er zijn zoveel momenten in de geschiedenis geweest waarop God genadig was voor zijn volk. Gods weg met zijn kinderen is 'een geschiedenis van barmhartigheid'. Barmhartigheid is een woord vol verhalen.

Barmhartigheid en gerechtigheid

Maar God is toch ook rechtvaardig? Zeker, God is eerlijk, God haat de zonde. Maar we nemen een groot risico als we Gods barmhartigheid en gerechtigheid tot een evenwichtsconstructie maken. Gods barmhartigheid is gróter dan zijn gerechtigheid leren we uit Exodus 34 vers 7 over het derde en vierde en de duizenden geslachten. Psalm 30 vers 6: 'Zijn woede duurt een oogwenk, zijn liefde een leven lang'. God is onuitputtelijke liefde (Gerard de Korte) en niet onuitputtelijke woede. 'Barmhartigheid wint het in God van zijn gerechtigheid.'

Praktijken van barmhartigheid

Een Jaar van Barmhartigheid biedt veel aanknopingspunten om Gods barmhartigheid te overdenken, ervan te genieten én in praktijk te brengen. Het motto van het Heilig Jaar is door Franciscus ontleend aan Lucas 6 vers 36: 'Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is'. Want Gods barmhartigheid is door de heilige Geest een bron voor barmhartige omgang met de mensen om ons heen. Dat gaat niet vanzelf, want er kan veel boosheid en veroordeling in ons leven, en ook egoïsme waardoor we geen ruimte maken voor de nood van een ander. Hoe kunnen we oefenen in barmhartigheid?

1. Het is belangrijk om erover te mediteren. 'Om tot barmhartigheid in staat te zijn moeten wij dus op de eerste plaats **luisteren naar het Woord van God**. Dat betekent de waarde van de stilte terugvinden om het Woord dat tot ons wordt gericht, te overdenken' (Franciscus).
2. Lucas 6 vers 37: '**Oordeel niet**, dan zal er niet over je geoordeeld worden'. 'Als men zich niet het oordeel van God op de hals wil halen, mag niemand rechter worden van zijn eigen broeder of zuster' (Franciscus). Wil je een radicale oefening? Adopt a Terrorist fo Prayer! 'Bid voor je vijanden.'
3. 'Het is mijn vurig verlangen dat het christenvolk gedurende het Jubileum nadenkt over **de werken van lichamelijke en geestelijke barmhartigheid**. Het zal een manier zijn om ons geweten wakker te schudden' (Franciscus). Bijvoorbeeld: zieken bezoeken, vreemdelingen herbergen, bedroefden troosten, twijfelenden raad geven.

Om te lezen

Exodus 34:1-9 | Micha 7:18-20 | Psalm 25:1-10 | Lucas 6:27-38 | Lucas 10:25-37 | Lucas 15:11-32

Voor een geloofsgesprek

1. Wat zijn jouw associaties bij het woord 'barmhartigheid'?
2. Hoe barmhartig is God? Hoe verhoudt zich dat tot zijn rechtvaardigheid?
3. Wat vind je het mooiste moment in de gelijkenis van de Barmhartige Vader en van de Barmhartige Samaritaan?
4. Welke van de gegeven praktische oefeningen in barmhartigheid spreken je het meest aan?
5. Hoe kunnen we een barmhartige geloofsgemeenschap zijn?

Websites

www.josdouma.nl
www.levenindekerk.nl
www.plantagekerkzwolle.nl

